

Annexos Treball Final de Grau: Educar en família

MODEL D'ENQUESTA

Benvolgudes famílies,

Sóc estudiant de la Universitat de Girona. L'any passat vaig finalitzar els meus estudis de Psicologia i ara estic realitzant el treball de final de grau, que consisteix en fer una recerca sobre l'educació en família, altrament dita **homeschooling** o **unschooling**.

El homeschooling a Espanya és un moviment creixent, plural i organitzat. Segons la ALE (Asociación para la libre educación) l'educació a la llar significa assumir de manera integral i responsable l'educació dels fills, tant en els aspectes acadèmics com emocionals i morals, sense delegar cap d'aquestes funcions en institucions educatives presencials i amb la llibertat de comptar amb ajuda de professionals en tots aquells aspectes i ocasions que es requereixi.

Per tal de poder finalitzar la recerca, agrairia la vostra col·laboració responent a les següents preguntes:

1. Respon a aquest qüestionari com a
PARE/MARE EDUCADOR

2. Si respon com a Pare/Mare:
 - 2.1 Quants fills tens? CAP UN DOS + DE DOS
 - 2.2 Quines edats tenen? MENYS DE 3 3-6 6-12 +12
 - 2.3 On viviu? PIS CASA DE POBLE CASA RURAL
 - 2.4 Els teus fills/es van a l'escola ordinària? SI NO
 - 2.5 Els teus fills reben una educació alternativa? SI NO
 - 2.6 Els teus fills/es són educats en família? SI NO

3. Actualment, a la nostra societat, hi ha un nombre important de pares i professionals de l'educació que demanen, busquen, s'interessen o investiguen una renovació pedagògica o un canvi significatiu en el model educatiu del nostre país. Hi ha més de 2.000 famílies a l'estat espanyol que han optat per l'educació a casa i un nombre cada cop més elevat de projectes d'educació alternativa a l'escola ordinària en el nostre país. Aquestes dades fan pensar que la societat comença a prendre consciència de la manera com eduquem als infants, i demana un canvi buscant solucions alternatives.
 - 3.1 Com a pare, mare o educador/a t'has plantejat alguna vegada un canvi en l'educació que estan rebent els teus fills/es o alumnes?
SI NO
 - 3.2 Creus que l'escola respecta el desenvolupament individual del teu fill/a o alumne, tenint com a objectiu que siguin nens/es feliços?
SI NO
 - 3.3 Creus que el sistema escolar necessita una renovació pedagògica per adaptar-se a les necessitats de la societat actual?
SI NO
 - 3.4 Coneixies l'existència de models alternatius d'educació?
SI NO
 - 3.5 T'agradaria rebre informació sobre Moviments de Renovació Pedagògica o projectes d'educació alternativa?
SI NO
 - 3.6 T'has plantejat alguna vegada educar als teus fills/es en família?
SI NO

Annexos Treball Final de Grau: Educar en família

**Les conclusions extretes d'aquesta enquesta seran totalment anònimes. En cas, que el treball tingui la oportunitat d'esser publicat estaria d'acord que la vostra historia (sempre Anònima) quedés reflectida?*

SI NO

MOLTES GRÀCIES PER LA COL·LABORACIÓ!

Natalia Nievas Ortega

TAULA DE RESPOSTES DE LES ENQUESTES

1.Respons	<u>Pare/Mare</u>		<u>Educador</u>	
	Com a:	<u>12</u>		<u>5</u>
2.1 Quants fills tens?	<u>Cap</u>	<u>Un</u>	<u>Dos</u>	<u>+dos</u>
	<u>1</u>	<u>7</u>	<u>4</u>	<u>3</u>
2.2 Edats	<u>- de 3</u>	<u>3-6</u>	<u>6-12</u>	<u>+ de 12</u>
	<u>4</u>	<u>7</u>	<u>3</u>	<u>0</u>
2.3 On viviu?	<u>Pis</u>	<u>Casa Rural</u>	<u>Casa de poble</u>	
	<u>4</u>	<u>7</u>	<u>3</u>	
2.4 Escola ordinària	<u>SI</u>		<u>NO</u>	
	<u>9</u>		<u>5</u>	
2.5 Educació Alternativa	<u>SI</u>		<u>NO</u>	
	<u>5</u>		<u>9</u>	
2.6 Educació en Família	<u>SI</u>		<u>NO</u>	
	<u>5</u>		<u>9</u>	
3.1 Canvi educatiu	<u>SI</u>		<u>NO</u>	
	<u>11</u>		<u>4</u>	
3.2 L'escola respecta el desenvolupament individual?	<u>SI</u>		<u>NO</u>	
	<u>5</u>		<u>11</u>	
3.3 Renovació pedagògica	<u>SI</u>		<u>NO</u>	

Annexos Treball Final de Grau: Educar en família

	<u>14</u>	<u>1</u>
3.4 Coneixes models alternatius d'educació	<u>SI</u>	<u>NO</u>
	<u>13</u>	<u>2</u>
3.5 Rebre informació de models alternatius	<u>SI</u>	<u>NO</u>
	<u>12</u>	<u>3</u>
3.6 Plantejament educar en família	<u>SI</u>	<u>NO</u>
	<u>7</u>	<u>8</u>

Entrevista inicial: YAIZA

- **Breu descripció de la família**

Yaiza, diplomada en magisteri i actualment mare que educa als seus tres fills a la llar familiar. Viuen a Sant Feliu de Guixols (Girona) i cada setmana es reuneixen amb quatre famílies del poble que també eduquen a casa. El seu home i ella tenen negoci propi, una escola de vela a Sant Feliu de Guixols i es combinen les tasques per poder atendre als seus tres fills. Els hi resulta molt més relaxant la vida d'ara que la que portaven quan els seus dos primers fills anaven a l'escola.

- **Què és el homeschooling?**

Hi ha principalment dos maneres d'educar a la llar, per una banda, l'anomenat homeschooling, que és portar a casa el que fan a l'escola, per altre banda l'unschooling, aquest no segueix cap currículum, es tracta de seguir les demandes dels nens, no fer el que es fa a l'escola. Nosaltres creiem que qualsevol nen ha de deixar sortir la seva necessitat interna, deixar que es desenvolupi de dins cap a fora, i nosaltres, els adults, hem d'acompanyar-los en aquest desenvolupament intern. En definitiva, estimar-los.

Dins de l'unschooling hi ha tants mètodes com famílies i compartir aquest procés amb d'altres que han pres la mateixa decisió que nosaltres ens dona empenta per continuar endavant.

M'agradaria en aquesta primera trobada llegir-te el mail d'una família que educa a casa, amics nostres i que es presenta de la següent manera:

03/2014

Nosaltres a dia d'avui encara eduquem a casa, tenim tres filles; les dos grans de 11 anys i la petita que en té 6a. Elles no han anat mai a l'escola. Filosofies i mètodes n'hi ha molts, potser tants com famílies. Es calculen unes 300 famílies a Catalunya, l'indret de l'estat més practicant. Les decisions d'educar a casa són molt variades, des de motivacions religioses, fins les més habituals, per raons pedagògiques. No existeix cap escola que atengui a les necessitats que nosaltres creiem que ha de desenvolupar un nen. No

Annexos Treball Final de Grau: Educar en família

els deixen desenvolupar-se de dins cap a fora, sinó de fora cap a dins. Es a dir, a l'escola els hi diuen contínuament: Què han de fer, com ho han de fer i en quin moment ho han de fer...

Pel que fa els mètodes existeixen varis, el mètode Montessori, és el sistema educatiu ideat per la Dra. Maria Montessori a principis de segle XX. Aquest parteix dels principis de llibertat, autonomia i independència. Es basa en oferir als nens un ambient preparat especialment per a satisfer les necessitats del seu desenvolupament. Dins dels espais se'ls hi ofereix materials de totes les àrees curriculars (matemàtiques, llengua, biologia, geografia, arts...). D'altres famílies segueixen el model de Rebeca Wild, un enfocament pedagògic innovador que troba referència en autors com Montessori, Piaget o Maturana. El mètode educatiu no directiu el va crear el matrimoni Wild al centre experimental Pestalozzi de l'Equador, conegut amb el nom de "Pesta", el 1977. La primer generació d'infants que es van formar en aquest centre ja és adulta i constitueix un exemple ben clar de l'èxit del projecte. El seu esperit pedagògic es proposa contribuir a un canvi de consciència en el tracte amb els infants, promovent una educació que els permeti desenvolupar-se d'acord amb la seva veritable naturalesa i experimentar el que l'autora anomena "qualitat de vida". També, hi ha famílies que segueixen el mètode Waldorf, aquest, es centra en el coneixement i interès de la totalitat de l'individu, així es dóna la mateixa importància tant al pensar (cap), com el sentir (cor) i el fer (mans). Es tenen molt en compte les etapes evolutives del nen, aquestes es divideixen en septennis: l'educació es parteix dels 0 al 7 anys, dels 7 als 14 i dels 14 als 21. Es procura alimentar l'espiritualitat de l'Infant perquè entri en contacte directe amb la vida i el creixement anímic va a cavall del físic. Entre molts altres mètodes, els descrits anteriorment són els més coneguts.

- **Com ensenyeu dia a dia?**

L'aprenentatge és imprescindible que es doni a través del joc, nosaltres respectem el ritme de cada un dels nostres fills i estem atents a les demandes que ens fan. No seguim el currículum de les escoles. Aprofitem cada interès del nen per introduir temes que estiguin relacionats amb el tema que els interessa. Els nostres fills es relacionen amb tot tipus de nens i tot tipus d'edats. Fem trobades amb famílies que eduquen a casa, on no importen les edats, el més petit té 4 anys i el més gran 13, els petits aprenen dels grans i els grans dels petits...

- **Que opines de l'escola?**

Semblarà sorprenent, sóc mestre, quan vaig acabar la carrera de magisteri vaig exercir durant uns anys però la vida de la meua família era molt estressant, jo no podia dedicar-me als meus fills com volia i el meu home anava de bòlid tot el dia per horaris incompatibles. Alhora la metodologia que es feia servir a l'escola on treballava no em convenia gaire, contínues decepcions que van fer, finalment, prendre la decisió més difícil però més important de la meua vida. El meu home i jo vam decidir desescolaritzar als nostres fills de l'escola i educar-los a la llar familiar.

Nosaltres no sabem res del que ens han ensenyat a l'escola, jo aprenc amb els meus fills, si es necessari busco informació sobre el que ells em demanen i ho aprenc amb ells.

Anècdota: M'enrecordo la de vegades que vaig omplir mapes amb els rius d'Espanya i ara mateix em costa recordar per on passa cada riu..... En canvi, si que ens enrecordem dels llocs que hem visitat, de les

Annexos Treball Final de Grau: Educar en família

excursions que hem fet, allò que ens ha sobtat, però tot allò que ens em estudiant de memòria perquè “tocava” però no ens interessava, de quantes ens en recordem?

El tema d'aprenentatge de cultura general ens preocupa ben poc. No m'interessa la cultura que puguin adquirir sinó com ho adquireixen, que sigui significatiu i que després ells tinguin la necessitat d'interessar-se per la cultura. Per exemple, hem visitat un lloc i a ells els interessa saber més sobre on han estat...

Intentem introduir temes que siguin significatius, que els motivi i que puguin relacionar-ho tot amb la seva pròpia història intentant que tots els aprenentatges siguin experiències directes. Per exemple, anar als museus aprendre art i història, o anar al mercat per conèixer els aliments, o aprendre operacions matemàtiques a partir de pagar i rebre canvis. Sinó tens la possibilitat que tinguin contacte directe amb allò que volen aprendre, pots passar un document, una pel·lícula...

- **Avantatges i inconvenients d'educar en família.**

Tot això és molt idíl·lic però de vegades, a la pràctica, tens programades algunes activitats i després es regiren. Potser d'una activitat que no esperaves gaire resposta et sorprenen i es faci un gran aprenentatge i que un altre dia preparis quelcom i no flueixi. Així doncs no és el moment per aprendre-ho. Crec que educar en família és una avantatge en tant que és més flexible i quan estem molt engrescats es pot “fer classe” fins que es fa de nit i quan hi ha un dia que no estan inspirats, ho deixem per un altre moment, sense pressions per acabar el temari i sense horaris de ruptura en aquell moment on els nens semblen esponges que s'emplenen de coneixement i mai en tenen prou. Pel que fa als inconvenients, també n'hi ha; el fet d'anar en contracorrent de la majoria de la societat fa que dia a dia, sobretot al principi d'haver pres la decisió, et plantejis si ho estàs fent bé o no, si és el millor pels teus fills o no... En el dia a dia ens hem de defensar de les constants qüestions i pressions de la gent del nostre entorn, tot i que respectin la nostra decisió ens qüestionen molt. Tot i així trobem que hi ha molts més avantatges i les més importants són:

- Relacions molts més intenses amb la família.
- Estar atents al creixement dels nostres fills significa saber el que necessita i el que li preocupa en cada moment. Els coneixem molt bé i considerem que conèixer és estimar.
- Tenir una vida plena al seu costat i viure el present en tant que a ells els és igual el passat o el futur, viuen el dia a dia.
- Posar límits i normes a casa resulta fàcil en tant que no tenim pressions horàries, treballem des de la tranquil·litat i els deixem força autonomia perquè resolguin els seus problemes, i en cas d'intervenció s'intenta arribar a entre tots a una solució.
- Per nosaltres com a pares, el fet que els nostres fills es relacionin amb persones de totes les edats, és una riquesa.

*La educación es el arma más poderosa que
puedes usar para cambiar el mundo.*

Nelson Mandela

